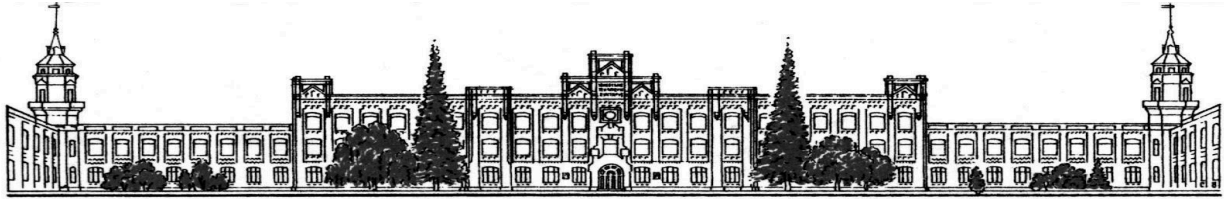

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА: РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за ОПП
Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2025

Національна економіка та міжнародна безпека: Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за ОПП Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Корогодова О. О., Глущенко Я. І., Черненко Н. О. – Електронні текстові дані (1 файл: ____ Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 65 с. – Назва з екрана.

Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(Протокол №5 від 06.03..2025 р.)
за поданням Вченої ради факультету менеджменту та маркетингу
(Протокол №7 від 30.01..2025 р.)

Електронне мережне навчальне видання
НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА
Розрахункова робота

Відповідальний редактор: Войтко С. В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського

Укладачі:

Корогодова О. О. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Глущенко Я. І. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Черненко Н. О. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Рецензент: Савицька О. М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту підприємств КПІ ім. Ігоря Сікорського

Навчальний посібник з дисципліни «Національна економіка та міжнародна безпека» відповідає навчальній програмі дисципліни «Національна економіка та міжнародна безпека» для здобувачів ступеня бакалавра за ОПП Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. У навчальному посібнику наводяться основні методичні рекомендації до написання розрахункової роботи та, відповідно, викладаються завдання для самостійної роботи студентів. Розроблено для студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського та інших закладів вищої освіти.

© Корогодова О. О.

© Глущенко Я. І.

© Черненко Н. О.

© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
Мета та завдання роботи	5
Склад, обсяг і структура	8
Методика виконання розрахункової роботи	10
Практичні заняття як елемент підготовки до виконання розрахункової роботи	13
Методичні рекомендації щодо оформлення окремих частин розрахункової роботи	14
Рекомендації щодо оформлення тексту роботи	28
Обов'язки викладача	47
Критерії оцінювання розрахункової роботи	48
Навчальні матеріали та ресурси	50
Додатки	57

ВСТУП

Мета навчальної дисципліни "Національна економіка та міжнародна безпека" полягає у формуванні глибоких знань щодо економічної системи національної економіки як єдиного організму, з акцентом на вивчення законів її функціонування та розвитку. Це сприятиме розумінню чинників зародження, утвердження і напрямків еволюції сучасних національних соціально-економічних систем, закономірностей існування їхніх складових (в контексті різних сфер та галузей), а також напрямів і механізмів державного регулювання в умовах забезпечення національної та міжнародної безпеки.

Курс стане в нагоді всім, хто хоче розібратись в структурі національної економіки, вміти визначати основні пріоритети стратегій економічного розвитку країни та передбачати можливості розвитку національної економіки. Розрахункова робота передбачає перевірку теоретичних та практичних знань, отриманих студентом під час занять з дисципліни "Національна економіка та міжнародна безпека". В роботі передбачено виконання студентами комплексного завдання щодо оцінювання потенціалу обраного регіону (області) згідно з визначеним варіантом на основі порівняльного аналізу ключових показників.

Результатом виконання розрахункової роботи стане формування у студентів здатності аналізувати економічні ресурси регіонів, оцінювати вплив безпекових викликів на розвиток економіки та розробляти практичні рекомендації для підвищення стійкості та ефективності регіонального та національного розвитку.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Метою розрахункової роботи є проведення комплексного аналізу природно-ресурсного, трудового, виробничого та науково-технічного потенціалу окремих регіонів України, визначення їхньої ролі у розвитку національної економіки, а також оцінка безпекових аспектів функціонування в умовах кризових та надзвичайних ситуацій.

Робота спрямована на формування у студентів практичних навичок застосування методів аналізу національної економіки та розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності регіонального розвитку та забезпечення безпеки. На базі отриманих результатів студенти мають зробити висновки та надати рекомендації щодо можливостей підвищення потенціалу національної економіки на прикладі обраного регіона (області).

Завдання розрахункової роботи:

1. Провести аналіз природно-ресурсного потенціалу закріпленого регіону (області), визначити основні його складові, рівень використання та перспективи сталого розвитку.
2. Проаналізувати трудовий потенціал регіону (області), включаючи демографічні показники, рівень зайнятості, якісні характеристики робочої сили та міграційні тенденції.
3. Оцінити виробничий потенціал області (регіону), визначити його структуру, рівень завантаженості виробничих потужностей, стан інфраструктури та інвестиційну активність.

4. Дослідити науково-технічний потенціал регіону (області), оцінити його інноваційну активність, наявність наукових установ, кількість стартапів та перспективи розвитку.
5. Визначити основні загрози та проблеми, характерні для регіону (області), в умовах кризових та надзвичайних ситуацій, оцінити рівень його готовності до них.
6. Розробити рекомендації для підвищення ефективності використання потенціалів регіону (області), зміцнення його економічної стійкості та забезпечення безпеки у різних сферах.
7. Узагальнити результати аналізу та запропонувати стратегічні напрями розвитку регіону (області) з урахуванням економічної ефективності, екологічної стійкості та безпекових аспектів.

Варіант розрахункової роботи обирається згідно списку групи, що представлено у системі “Електронний кампус КПІ ім. Ігоря Сікорського”.

Якщо кількість студентів у групі перевищує зазначену, то об'єктом аналізу та оцінювання можуть виступати не лише окремі регіони, а й ширші територіальні утворення, зокрема макрорегіони, що об'єднують кілька адміністративно-територіальних одиниць із подібними економічними характеристиками. У такому випадку аналіз може охоплювати взаємозв'язки між регіонами, їхній вплив на загальну економічну динаміку країни в умовах сучасних проблем та перспектив розвитку. Крім того, у розширеному форматі дослідження можливо оцінювати національну економіку загалом, визначаючи її структурні особливості, основні чинники економічного розвитку та потенційні загрози, що впливають на економічну безпеку.

Такий підхід надає можливість для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня отримати комплексне уявлення про соціально-економічні процеси та сприяє формуванню стратегічних рекомендацій щодо розвитку окремих територій і країни в цілому.

Важливо! У разі браку необхідних даних для виконання окремих частин розрахункової роботи, студенту слід звернутися до викладача для узгодження подальших дій.

На розсуд керівника роботи окремі параграфи завдання можуть бути вилучені, або ж студенту буде запропоновано виконати додаткові завдання, які дозволять компенсувати відсутність даних.

Щодо аналізу потенціалу регіонів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях, студент може використовувати дані, що були актуальними у доокупаційний період. У такому випадку увага повинна бути зосереджена на:

- оцінці потенціалу регіону станом на час, що передував окупації;
- аналізу факторів, які вплинули на занепад чи втрату потенціалу внаслідок окупації;
- розробці рекомендацій щодо відновлення та розвитку потенціалу регіону після повернення територій до контролю України.

Зверніть увагу, що усі зміни в об'єкті та масштабі дослідження обов'язково попередньо узгоджуються з викладачем.

СКЛАД, ОБСЯГ І СТРУКТУРА

До структури розрахункової роботи, як оригінального (авторського) теоретико-прикладного дослідження, висуваються такі вимоги:

- титульний аркуш (оформляється згідно з додатком А); номер варіанту співпадає з порядковим номером у списку студентів;
- зміст;
- вступ (1-2 с.);
- основна частина (комплексне завдання) (20-25 с.);
- висновки (1-2 с.);
- список використаних джерел (1-2 с.);
- додатки (за необхідністю).

Титульний аркуш має містити найменування ЗВО та кафедри міжнародної економіки, назву дисципліни та варіант розрахункової роботи, прізвище та ініціали студента, курс та групу, відомості про наукового керівника, а також позначку про відсутність плагіату (додаток А).

Зміст розрахункової роботи повинен містити стилістично грамотні назви всіх її складових із зазначенням номерів початкових сторінок цих частин (вирівнювання нумерації здійснюється по правому краю аркуша).

Вступ містить обґрунтування обраної студентом теми розрахункової роботи, актуальність, мету та завдання роботи, а також опис використаних автором методів дослідження.

Вирішення поставлених у розрахунковій роботі **завдань** повинно здійснюватися з використанням наступних **методів** (перелік не є

вичерпним):

- загальнонаукові методи: аналогія, системний аналіз, формалізація; метод наукової абстракції, аналіз і синтез, індукція та дедукція;
- економіко-математичні методи: факторний, системно-структурного аналізу;
- методи економіко-статистичного аналізу: табличний, графічний, групування, класифікації;
- маркетингові методи: SWOT, матричний, спостереження, опитування;
- методи експертної діагностики: ранжування, порівняння, оцінювання.

У **висновках**, що є завершальною частиною розрахункової роботи, повинні міститись основні результати за кожним видом завдань. Текст висновків повинен мати стислий характер і не перевищувати 1 – 2 сторінки. Всі поставлені в роботі завдання мають бути вирішені.

Список використаних джерел включає складений відповідно чинних нормативних документів перелік літературних першоджерел. Перелік може містити посилання на сайти міжнародних організацій, урядових структур, статистичних відомств. Рекомендованим є використання наукової періодики. Кожна позиція у списку, що становить собою друковану працю, має містити: прізвище автора, повне найменування монографії, посібника чи статті; місто, видавництво та рік видання; кількість сторінок. Список використаних джерел розрахункової роботи має містити не менше десяти найменувань.

Загальний **обсяг** РР має становити 25-30 сторінок тексту формату А4.

МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Виконання розрахункової роботи здійснюється за такими *етапами*:

1. Отримання вихідних даних для дослідження розрахункової роботи.
2. Огляд літератури за темою роботи: повторення пройденого матеріалу з конспекту лекцій; огляд фахових статей за тематикою; пошук законодавчих та нормативних матеріалів, які мають відношення до тематики дослідження; аналіз інформації, що отримано з сайтів урядових органів та організацій.
3. Обробка теоретичного та фактичного матеріалу.
4. Аналіз і розв'язання комплексного завдання.
5. Написання й оформлення розрахункової роботи.
6. Подання роботи на рецензування.
7. Отримання оцінки за розрахункову роботу.

Зміст роботи при здійсненні окремих етапів

Основними принципами, яких мають дотримуватися студенти при написанні розрахункової роботи, є наступні: математизація, інформатизація, лінгвізація, інженеризація, економізація.

Огляд літератури за темою роботи. У процесі написання розрахункової роботи студент має підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали з обраної тематики, вивчити та здійснити їх аналіз. При цьому можуть використовуватись

бібліографічні каталоги, довідники, реферативні журнали, автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази, портали та банки даних, на основі яких в кінці роботи формується список використаної літератури, а в тексті роботи подаються відповідні посилання.

Базова та додаткова література з курсу, а також корисні інформаційні джерела наводяться в зазначених рекомендаціях. При вивченні літератури за обраною темою використовується не вся викладена в ній інформація, а тільки та, яка має безпосереднє відношення до теми роботи та є найбільш цінною й корисною.

Аналіз і обробка фактичного матеріалу. Для аналізу фактичних статистичних даних студент може використовувати всі відомі йому методи та прийоми обробки інформаційних матеріалів, які є доречними в даному дослідженні.

Написання та оформлення розрахункової роботи. У процесі написання розрахункової роботи студент може надавати окремі її частини на перевірку викладачеві для отримання необхідних консультацій та пояснень. Правила оформлення роботи подано нижче.

Подання роботи на рецензування. Після завершення написання розрахункової роботи, вона підписується виконавцем-студентом із зазначенням позначки про відсутність плагіату в роботі, та подається у встановлений термін викладачу-керівнику роботи. Керівник роботи здійснює рецензування та оцінювання якості виконання роботи, робить висновок щодо відповідності роботи вимогам. По закінченні аналізу роботи виставляється оцінка та повідомляється студенту.

Рекомендації щодо організації самостійної роботи:

Ефективне виконання розрахункової роботи вимагає чіткого планування часу та врахування послідовності і трудомісткості окремих етапів. Для цього студенту рекомендується:

1. Розробити план виконання завдання, який включатиме основні етапи роботи:

- аналіз умов завдання;
- проведення розрахунків для оцінки природно-ресурсного, трудового, виробничого та науково-технічного потенціалу;
- аналіз безпекових аспектів функціонування регіону в умовах кризових та надзвичайних ситуацій;
- узагальнення результатів аналізу та розробка рекомендацій;
- оформлення роботи у відповідності до методичних вимог.

2. Скласти графік виконання завдання, виділяючи достатньо часу на кожен етап, включаючи перевірку правильності виконаних розрахунків та оформлення аналітичної частини.

3. Використовувати ресурси, отримані на лекціях та практичних заняттях, а також додаткову літературу, рекомендовану викладачем.

Академічна доброчесність. Під час виконання роботи важливо дотримуватись принципів академічної доброчесності, самостійно виконувати всі розрахунки, обґрунтовувати висновки та надавати оригінальний аналіз.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДГОТОВКИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Значна увага дослідженню природно-ресурсного, трудового, виробничого та науково-технічного потенціалу, а також питанням національної та міжнародної безпеки приділяється під час вивчення теоретичних тем курсу. Усього цій тематиці присвячено 5 лекцій та 5 практичних занять.

На практичних заняттях студенти детально розглядають методи оцінки потенціалу регіонів, виконують приклади розрахунків та аналізують типові ситуації з реальної економічної практики. Здобуті знання та навички можуть бути безпосередньо використані під час виконання розрахункової роботи.

Кожна частина роботи відповідає певній темі курсу, що дозволяє студенту поступово накопичувати необхідні знання та практичні інструменти:

- аналіз природно-ресурсного потенціалу;
- оцінка трудового потенціалу;
- дослідження виробничого потенціалу;
- розгляд науково-технічного потенціалу;
- дослідження національної безпеки.

Таким чином, участь у практичних заняттях є невід'ємною частиною підготовки до виконання розрахункової роботи, що сприяє більш якісному виконанню завдань, засвоєнню матеріалу та формуванню аналітичних навичок.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ОКРЕМИХ ЧАСТИН РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Завдання розрахункової роботи є комплексним і охоплює широке коло питань, спрямованих на аналіз потенціалу національної економіки на прикладі областей (регіонів) України, з урахуванням сучасних проблем та безпекових аспектів.

Методичні рекомендації щодо оформлення вступу розрахункової роботи. Вступ є важливим початком розрахункової роботи, де здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня має обґрунтувати її актуальність, сформулювати мету, визначити завдання та описати методи дослідження. Як вже зазначалось, обсяг вступу повинен складати 1–2 сторінки.

Почати варто з пояснення актуальності дослідження. Важливо зазначити, що розвиток національної економіки значною мірою залежить від ефективного використання природно-ресурсного, трудового, виробничого та науково-технічного потенціалу окремих регіонів (областей). Слід коротко зазначити, що розрахункова робота передбачає комплексний аналіз потенціалу регіону з урахуванням його безпекових ризиків. Наступним важливим елементом актуальності є коротка геополітична характеристика обраного регіону (області). Тут необхідно навести інформацію про його територіальне розташування, природні ресурси, основні галузі економіки, інфраструктуру, рівень урбанізації, демографічні особливості та наявні проблеми розвитку. Для отримання точних даних слід використовувати інформацію з таблиці (див. табл. у додатку Б).

Після обґрунтування актуальності необхідно сформулювати мету дослідження. У цій роботі метою є проведення комплексного аналізу природно-ресурсного, трудового, виробничого та науково-технічного потенціалу окремих регіонів України, визначення їхньої ролі у розвитку національної економіки, а також оцінка безпекових аспектів функціонування в умовах кризових та надзвичайних ситуацій. Це формулювання слід навести без змін, оскільки воно відображає основний напрям дослідження, слід тільки вставити назву досліджуваного регіона (області).

Далі потрібно перелічити основні завдання роботи. Вони мають відповідати меті та конкретизувати дослідницький процес. Доцільно сформулювати їх у вигляді нумерованого списку. Перелік завдань наведено у параграфі "Мета та завдання роботи".

На завершення вступу слід охарактеризувати методи, які використовуються у роботі. Основними методами є аналіз статистичних даних, розрахунковий метод, системний підхід та картографічний аналіз. Аналіз статистичних даних дозволяє оцінити стан економічного потенціалу регіону на основі офіційних джерел. Розрахунковий метод застосовується для визначення економічних показників і оцінки їх динаміки. Системний підхід допомагає розглянути регіональну економіку як комплекс взаємопов'язаних елементів. Картографічний аналіз використовується для просторової візуалізації даних. Також потрібно обов'язково вказати інші методи наукового пізнання, які використовувались студентами додатково.

Таким чином, вступ має продемонструвати важливість теми, чітко визначити її цілі та завдання, а також пояснити підходи, які будуть використані для аналізу.

Методичні рекомендації щодо оформлення першого параграфу основної частини розрахункової роботи. 1. Оцінка природно-ресурсного потенціалу області (згідно теми 5 з силабусу)

- Проведіть аналіз природно-ресурсного потенціалу області (корисні копалини, лісові, водні та земельні ресурси).
- Оцініть рівень використання природних ресурсів та можливості їх сталого розвитку, наведіть показники відновлювальної енергетики та енергоефективності.
- Запропонуйте шляхи підвищення ефективності використання природно-ресурсного потенціалу.

Природно-ресурсний потенціал включає в себе не лише всі відомі та розвідані природні ресурси, але й природні ландшафти, кліматичні умови та інші природні фактори, які можуть бути використані в процесі суспільного виробництва або значною мірою впливають на його ефективність. До цього потенціалу належать як невідновлювані ресурси, так і відновлювані. Природні умови також можуть включати в себе географічне положення країни, клімат, екосистеми, які мають важливе значення для сільського господарства, туризму та інших секторів економіки. Природноресурсний потенціал є важливим фактором для розвитку економічної діяльності, оскільки він визначає можливості для виробництва, транспортування та споживання різноманітних товарів і послуг, а також має значний вплив на соціально-економічне становище країни, її конкурентоспроможність на світовому ринку.

Для проведення аналізу природно-ресурсного потенціалу окремого регіону (області) України необхідно зосередитися на таких напрямках: загальна характеристика природних ресурсів, витрати на охорону

навколишнього природного середовища, показники відновлюваної енергетики та енергоефективності. Спочатку слід зібрати актуальні статистичні дані з офіційних джерел, таких як Державна служба статистики України та профільні міністерства. Також можна використовувати експертні думки зі статей науковців, зібраних з пошукових баз даних (наприклад, Google Scholar, Scopus, Science Direct). Після збору даних необхідно провести їх систематизацію та аналіз, визначити тенденції та взаємозв'язки між показниками. Результати доцільно представити у вигляді таблиць та графіків, що дозволить наочно продемонструвати виявлені закономірності та спростить сприйняття інформації (приклад оформлення таблиці або графіку наведений у Додатку В 1).

Методичні рекомендації щодо оформлення другого параграфу основної частини розрахункової роботи. 2. Оцінка трудового потенціалу регіону (області) (згідно теми б з силабусу)

- Дослідіть демографічну ситуацію області, рівень зайнятості та безробіття.
- Проаналізуйте якісні характеристики трудових ресурсів: рівень освіти, професійна структура, міграційні тенденції.
- Запропонуйте заходи для ефективного використання трудового потенціалу та зменшення негативних впливів, таких як трудова міграція.

Трудовий потенціал країни є сукупністю якісних і кількісних характеристик її робочої сили, що визначають здатність економіки до продуктивної діяльності, інновацій та розвитку. Він охоплює рівень освіти, професійну кваліфікацію, стан здоров'я, працездатність,

мотивацію до праці та мобільність робочої сили. Водночас важливу роль у формуванні трудового потенціалу відіграють демографічні чинники, зокрема чисельність населення, його вікова структура та природний рух. Саме наявність достатньої кількості працездатного населення забезпечує економічну активність, сприяє створенню національного продукту та формує основу споживчого попиту, який є рушієм економічного зростання.

Таблиця 1

Основні характеристики динаміки та структури населення

№ п/п	Показник	Як вимірюється
1	Природні процеси зміни чисельності населення	<ul style="list-style-type: none"> ➤ загальна кількість народжених за певний період; ➤ загальна кількість померлих осіб; ➤ різниця між кількістю народжених і померлих (приріст або спад населення); ➤ коефіцієнт природного приросту населення (відношення приросту до загальної чисельності населення).
2	Структурні характеристики населення за віком і статтю	<ul style="list-style-type: none"> ➤ чисельність чоловіків у загальній структурі населення; ➤ чисельність жінок; ➤ розподіл населення за віковими групами (діти, працездатне та старше покоління).
3	Міграційні процеси та їх вплив на чисельність населення	<ul style="list-style-type: none"> ➤ кількість осіб, які залишили країну чи регіон (еміграція); ➤ чисельність людей, які прибули на постійне або тимчасове проживання (імміграція);

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ різниця між кількістю прибулих та вибулих осіб (міграційне сальдо); ➤ рівень та напрямки внутрішніх переміщень населення між регіонами та населеними пунктами.
--	--	---

Наведені показники є важливими для аналізу тенденцій змін у чисельності населення, оцінки соціально-економічного потенціалу регіонів та розробки політики у сфері зайнятості, освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.

Для оцінювання трудового потенціалу дослідження демографічної ситуації області, рівня зайнятості та безробіття слід проводити на основі статистичних даних, зокрема використовуючи ресурси Державної служби статистики України (розділи "Населення та міграція", "Ринок праці"), звіти Міністерства економіки України та аналітичні матеріали міжнародних організацій, таких як Міжнародна організація праці (ILO) або Світовий банк.

Оцінку якісних характеристик трудових ресурсів необхідно здійснювати за такими параметрами, як рівень освіти, професійна структура та міграційні тенденції. Джерелами інформації виступатимуть дані Міністерства освіти і науки України, національної та регіональної освітньої статистики, а також публікації науковців, доступні через пошукові бази даних (Google Scholar, Scopus). Для аналізу міграційних процесів слід звернутися до звітів Державної служби статистики України та міжнародних досліджень щодо трудової мобільності.

Результати аналізу та запропоновані заходи доцільно представити у

вигляді таблиць і графіків для наочності та полегшення сприйняття інформації (приклад оформлення таблиці або графіку наведений у Додатку В 2).

Методичні рекомендації щодо оформлення третього параграфу основної частини розрахункової роботи. 3. Оцінка виробничого потенціалу області (згідно теми 7 з силабусу)

- Дослідіть стан промислового виробництва, аграрного сектору та інфраструктури.
- Проаналізуйте рівень завантаженості виробничих потужностей та інвестицій у виробничий сектор.
- Розробіть рекомендації щодо вдосконалення виробничої діяльності області.

Виробничий потенціал регіону – це сукупність усіх наявних ресурсів, які визначають можливості регіону щодо виробництва товарів і послуг. Він охоплює матеріальні, фінансові, трудові, технологічні та інноваційні ресурси, які забезпечують функціонування та розвиток господарської діяльності в регіоні. Рівень використання виробничого потенціалу регіону залежить від ефективності управління ресурсами, динаміки економічного розвитку, інвестиційної привабливості та рівня ділової активності.

Для проведення комплексного аналізу виробничого потенціалу окремого регіону (області) України необхідно зібрати та проаналізувати низку ключових економічних показників. До них належать: валовий регіональний продукт (ВРП) на душу населення, обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів

господарювання, фінансові результати до оподаткування з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства, обсяг реалізованих послуг, обсяг капітальних інвестицій за джерелами фінансування, кількість активних підприємств за видами економічної діяльності, кількість підприємств за розміром. Збір цих даних можна здійснити через офіційні ресурси, такі як Державна служба статистики України та профільні міністерства. Також можна використовувати експертні думки зі статей науковців, зібраних з пошукових баз даних (наприклад, Google Scholar або Scopus). Після збору інформації слід провести її систематизацію та аналіз, визначити тенденції та взаємозв'язки між показниками. Результати доцільно представити у вигляді таблиць та графіків, що дозволить наочно продемонструвати виявлені закономірності та спростить сприйняття інформації (приклад оформлення таблиці або графіку за цим напрямом наведений у Додатку В.3).

Методичні рекомендації щодо оформлення четвертого параграфу основної частини розрахункової роботи. 4. Оцінка науково-технічного потенціалу області (згідно теми 8 з силабусу)

- Проведіть аналіз науково-технічного потенціалу області (кількість наукових установ, інноваційна активність підприємств, кількість стартапів).
- Оцініть можливості регіону у розвитку інноваційної економіки.
- Запропонуйте заходи для стимулювання науково-технічного розвитку.

Науково-технічний потенціал регіону – це сукупність інтелектуальних, кадрових, матеріально-технічних, фінансових та організаційних

ресурсів, які забезпечують розробку, впровадження та комерціалізацію новітніх технологій, інноваційних продуктів і наукових досліджень. Він визначає здатність регіону генерувати, адаптувати та застосовувати наукові знання для підвищення конкурентоспроможності економіки та якості життя населення.

Цей потенціал формується за рахунок: кадрового забезпечення науки (кількість наукових працівників, рівень кваліфікації та зайнятість у сфері досліджень і розробок); інфраструктури науки та інновацій (дослідницькі інститути, університети, наукові парки, технопарки, бізнес-інкубатори); фінансування наукових досліджень (державні та приватні інвестиції у R&D, венчурне фінансування стартапів); інноваційної активності (впровадження новітніх технологій, рівень технологічного оновлення підприємств); рівня інтеграції у світовий науковий простір (кількість міжнародних проєктів, публікацій у провідних наукових журналах, патентна активність).

Таблиця 2

Основні показники науково-технічного потенціалу регіону та методика їх розрахунку

№ п/п	Назва показнику	Як вимірюється
1	Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок за регіонами та категоріями персоналу, осіб	Чисельність науковців, інженерів, технічного персоналу, що працюють у сфері R&D

2	Індекс регіонального людського розвитку	Комплексний показник, що враховує рівень освіти, доходів та тривалості життя населення регіону
3	Кількість стартапів	Загальна кількість зареєстрованих стартапів у сфері високих технологій та інновацій
4	Індекс впровадження інновацій	Частка підприємств, що впровадили технологічні, маркетингові або організаційні інновації. Інтегральний показник, який враховує (1) кількість промислових підприємств, що впроваджували інноваційні процеси; 2) кількість промислових підприємств, що впроваджували нові або вдосконалені методи обробки або виробництва продукції; 3) кількість промислових підприємств, що освоювали виробництво інноваційних видів продукції; 4) кількість промислових підприємств, що освоювали нові технології [5],
5	Індекс реалізації інноваційної продукції, нової для ринку і/або для підприємства	Частка продукції, яка є новою для ринку або підприємства, у загальному обсязі реалізації. Інтегральний показник, який враховує (1) кількість промислових підприємств, що впроваджували інноваційні процеси; 2) кількість промислових підприємств, що впроваджували нові або вдосконалені методи обробки або виробництва продукції; 3) кількість промислових підприємств, що освоювали виробництво інноваційних видів продукції; 4) кількість промислових підприємств, що освоювали нові технології [5].

6	Індекс матеріально-технічної бази виконання наукових та науково-технічних робіт	Відношення витрат на обладнання та інфраструктуру R&D до загальних витрат на науку. Інтегральний показник, який враховує (1) кількість промислових підприємств, що впроваджували інноваційні процеси; 2) кількість промислових підприємств, що впроваджували нові або вдосконалені методи обробки або виробництва продукції; 3) кількість промислових підприємств, що освоювали виробництво інноваційних видів продукції; 4) кількість промислових підприємств, що освоювали нові технології [5].
7	Індекс реалізації інноваційної продукції за межі України	Частка інноваційної продукції, що експортується, у загальному обсязі реалізації. Інтегральний показник, який враховує (1) кількість підприємств, що реалізували інноваційну продукцію за межі України; 2) обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України; 3) відсоток реалізованої інноваційної продукції за межі України до загального рівня реалізованої інноваційної продукції [5].

Для проведення комплексного аналізу науково-технічного потенціалу окремих регіонів України слід зосередитися на таких показниках: кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок за регіонами та категоріями персоналу; індекс регіонального людського розвитку; кількість стартапів; індекс впровадження інновацій; індекс реалізації інноваційної продукції, нової для ринку і/або для підприємства; індекс матеріально-технічної бази виконання наукових та науково-технічних робіт; індекс реалізації інноваційної

продукції за межі України. Збір даних можна здійснити, використовуючи ресурси Державної служби статистики України, зокрема розділ "Наука та інновації", а також звіти Міністерства освіти і науки України, такі як "Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність в Україні у 2023 році". Для інформації про кількість стартапів доцільно звернутися до платформ Startup Ranking та StartupBlink. Також можна використовувати експертні думки зі статей науковців, зібраних з пошукових баз даних (наприклад, Google Scholar або Scopus), що дозволить глибше оцінити основні чинники економічного розвитку та потенційні загрози. Після збору інформації необхідно провести її систематизацію та аналіз, визначити тенденції та взаємозв'язки між показниками. Результати доцільно представити у вигляді таблиць та графіків, що дозволить наочно продемонструвати виявлені закономірності та спростить сприйняття інформації (приклад оформлення таблиці або графіку наведений у Додатку В 4).

Методичні рекомендації щодо оформлення п'ятого параграфу основної частини розрахункової роботи. 5. Безпекові аспекти в умовах кризових та надзвичайних ситуацій (згідно теми 17 з силабусу)

- Визначте основні кризові або надзвичайні ситуації, характерні для області (природні катаклізми, техногенні аварії, соціально-економічні загрози).
- Опишіть особливості управління кризовими і надзвичайними ситуаціями в умовах воєнного стану
- Наведіть перелік документів з сайту обласної державної адміністрації, що пов'язані із безпековими аспектами.

Аналіз безпекових аспектів в умовах кризових та надзвичайних

ситуацій регіону слід розпочати з визначення основних загроз, які можуть впливати на стабільність і розвиток області. До них належать природні катаклізми (повені, посухи, землетруси), техногенні аварії (викиди шкідливих речовин, аварії на промислових підприємствах, транспортні катастрофи) та соціально-економічні загрози (безробіття, демографічна криза, економічні спади). Серед джерел інформації слід використовувати офіційні дані Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Міністерства внутрішніх справ України, Національної академії наук України, а також наукові публікації у базах Google Scholar, Scopus. Особливу увагу слід приділити управлінню кризовими та надзвичайними ситуаціями в умовах воєнного стану. Необхідно також ознайомитися з нормативно-правовими актами, що регламентують безпекову діяльність у регіоні. Для цього варто проаналізувати офіційні документи, розміщені на сайті обласної державної адміністрації, такі як регіональні програми цивільного захисту, плани реагування на надзвичайні ситуації, стратегії розвитку безпекової інфраструктури та інші нормативні акти. Також окрему увагу слід приділити аналізу інформації, розміщеної на сайтах територіальних громад області. Зокрема, важливо перевірити, чи містяться там актуальні дані про потенційні загрози для мешканців, які безпекові заходи застосовуються на території громади та які рекомендації надаються населенню щодо дій у тій чи іншій кризовій ситуації. Доцільно скласти таблицю, у якій будуть наведені основні загрози, відповідні заходи безпеки та посилання на офіційні джерела з детальними інструкціями для мешканців. Саме цей аспект має бути в центрі дослідження, оскільки він дозволить оцінити рівень готовності місцевих громад до кризових подій та ефективність комунікаційних механізмів з населенням. Всі зібрані дані слід систематизувати та

представити у вигляді таблиць і графіків для полегшення аналізу та візуалізації виявлених тенденцій (приклад оформлення таблиці або графіку наведений у Додатку В 5).

Методичні рекомендації щодо оформлення висновків розрахункової роботи. Узагальніть результати аналізу потенціалу області та запропонуйте стратегічні напрями розвитку регіону з урахуванням економічної ефективності та питань національної безпеки у обраному регіоні (області). Охарактеризуйте можливості підвищення потенціалу обраної області (регіону) на основі проведеного аналізу, науково-методичної літератури та сучасних тенденцій економічного розвитку. Висновки мають містити конкретні пропозиції, орієнтовані на підвищення ефективності використання потенціалів області (регіону) та забезпечення її безпеки.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ РОБОТИ

Технічні вимоги до оформлення тексту розрахункової роботи.

Текст розрахункової роботи набирається у текстовому редакторі, роздруковується з одного боку на аркушах паперу білого кольору формату А4. Рекомендується використовувати: Times New Roman, Arial, Calibri, Verdana, Proxima, Echo 2 та інші розповсюджені шрифти. Розмір основного тексту – 14 пт, назви розділів і підрозділів – 16 пт. Кегль 12 пт дозволяється використовувати для таблиць чи рисунків. Текст розміщується на сторінці з такими полями: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 20 мм, верхнє та нижнє – не менше 20 мм. Відстань між назвами розділів і підрозділів та текстом має бути в межах 15 – 20 мм (близько 1,5 інтервали).

Титульний аркуш та зміст не нумерують, але враховують їх у загальній кількості сторінок. Номери сторінок треба проставляти у верхній правій частині сторінки над текстом, використовуючи колонтитул.

Кожен наступний підрозділ та пункт підрозділу розміщують одразу після закінчення попереднього, з урахуванням рекомендованої відстані (пропуск одного рядку). Підрозділи й пункти підрозділу роботи нумерують арабськими цифрами. Назва друкується з використанням абзацного відступу. Текст назви розділів друкується з використанням функції вирівнювання по центру сторінки. Нумерація розділів здійснюється у межах всього тексту розрахункової роботи (1, 2, 3, тощо). Зміст, висновки та список використаних джерел не нумеруються.

Заголовки. Підрозділи повинні мати заголовки, що чітко та лаконічно

відбивають їхній зміст. Назви заголовків розрахункової роботи друкують з абзацним відступом з великої літери, крапки в кінці не ставиться. Якщо заголовок складається з двох речень, то їх слід відокремлювати крапкою. У останньому реченні крапка не ставиться.

Таблиці. Таблиці у розрахунковій роботі використовуються для зручності представлення та порівняння даних. За змістом таблиці поділяються на аналітичні і неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення у вигляді нового знання, що вводиться в текст словами: «таблиця дозволяє зробити висновок, що...», «з таблиці видно, що...» тощо. В деяких випадках такі таблиці дають можливість виявити та сформулювати певні закономірності. У неаналітичних таблицях містяться, як правило, неопрацьовані статистичні дані, необхідні лише для констатації певних фактів.

Таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблиці, розміщені на окремих сторінках розрахункової роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Назва таблиці має належним чином і стисло відбивати її зміст і наповнення. Назву слід розміщувати безпосередньо над таблицею посередині рядка, використовуючи при цьому такі параметри: вирівнювання «по центру», шрифт напівжирний.

У разі перенесення частини таблиці на наступну сторінку розрахункової роботи назву ставлять тільки над першою частиною таблиці (сторінка, де починається таблиця). На наступній сторінці друкуються курсивом «закінч. табл. 1.1» у верхній правій частині сторінки. Якщо таблиця розміщується на трьох сторінках чи більше,

то на другій і наступних, крім останньої пишеться курсивом «*продовж. табл. 1.1*» з правого боку нижче). У випадку перенесення таблиці на іншу сторінку, шапка таблиці не переноситься, проте з'являється додатковий рядок з нумерацією стовпців таблиці (див. приклад нижче).

Якщо таблиця самостійно складена, або показники в ній самостійно розраховані, то після таблиці слід зробити наступне посилання: *) *Складено (або розраховано, структуровано) за даними [посилання на джерело]*. Таблиці (за винятком таблиць у додатках, де ще використовуються й букви) нумеруються арабськими цифрами наскрізним чином у межах розділу.

Приклад.

Таблиця 1

Назва таблиці

Шапка таблиці			
Назва рядків	Зміст рядка	Зміст рядка	Зміст рядка

Таблиця 2

Назва таблиці

Шапка таблиці	Шапка таблиці
1	2
Назва рядків	Зміст рядка

продовж. табл. 2

1	2
Назва рядків	Зміст рядка

Шапка – це частина таблиці, у якій наводиться зміст вертикальних граф. Вона може складатися як з одного, так і декількох поверхів (ярусів).

Боковик – це крайня ліва графа, що містить зведення про горизонтальні рядки та є складовою частиною так званого «хвоста» таблиці, тобто тієї її частини, що знаходиться нижче голівки. Кожен боковик повинен мати заголовок, що пишеться в називному відмінку з прописної букви й без крапки на кінці. Рядки боковика повинні суворо підкорятися його заголовку. Повторювані величини обов'язково групуються.

Нумерація таблиці здійснюється у межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці у цьому розділі, числа відокремлених крапкою. На таблиці мають бути посилання у тексті. Посилання складається зі скорочення слова «таблиця», потім крапка, пробіл, номер таблиці у підрозділі, наприклад “табл. 3”.

Заголовки стовпців і рядків таблиці друкують з великої літери. Підзаголовки стовпців, переліки у рядках друкуються з малої літери (за умов, що вони є продовженням заголовків), а якщо вони мають самостійне значення, то з великої літери. У кінці назв заголовків, підзаголовків і переліків таблиць крапки не ставлять. Переважно

назви приводяться в однині.

Таблиці обмежують лініями. Окремі комірki таблиці можуть не мати обмежень. Поділ заголовків і підзаголовків діагональними лініями не допускається. Як правило, таблиця формується таким чином, щоб не ускладнювати користування нею. При потребі дозволяється перпендикулярне (вертикальне) розміщення заголовків стовпців.

Графічний матеріал. Графічний матеріал розрахункової роботи (графіки, алгоритми, схеми, діаграми, тощо) розміщують у тексті для наочного відбиття важливих складових матеріалу, візуалізації залежностей, властивостей або характеристик об'єкта, розкриття якісних та кількісних співвідношень.

Основними видами ілюстративного матеріалу в розрахунковій роботі є схема, діаграма і графік.

Схема – це зображення, що передає, звичайно, за допомогою умовних позначок і без дотримання масштабу, основну ідею якого-небудь пристрою, предмета, споруди чи процесу і показує взаємозв'язок їхніх головних елементів. На схемах усіх видів повинна бути витримана товщина ліній зображення основних і допоміжних і товщина ліній їхніх зв'язків.

Діаграма – один із способів графічного зображення залежності між величинами. Діаграми складають для наочності зображення й аналізу масових даних. Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні й об'ємні. У розрахункових, курсових та дипломних роботах освітньої програми "Міжнародна економіка" найбільшого поширення набули лінійні діаграми, а з площинних – стовпчикові й секторні.

Графік – умовне зображення величин і їхніх співвідношень через геометричні фігури, крапки і лінії. Графіки використовуються як для аналізу, так і для підвищення наочності ілюстрованого матеріалу. Крім геометричного образу, графік повинен містити ряд допоміжних елементів: загальний заголовок графіка; словесні пояснення умовних знаків й змісту окремих елементів графічного образу; числові дані, що доповнюють чи уточнюють величину нанесених на графік показників.

Графічний матеріал друкується вбудованими редакторами Microsoft Word чи подібними, можливе використання експортованих рисунків з інших редакторів (за узгодженням з керівником розрахункової роботи). Вирівнювання графічного матеріалу треба здійснювати «по центру». Важливо використовувати максимум доступного простору ліворуч та праворуч від центру рисунка. Рисунки, виконані у MS Word, слід згрупувати (як один графічний об'єкт).

На весь представлений графічний матеріал мають бути *посилання* у тексті. Посилання оформлюється за такими вимогами: скорочення слова «рисунок», крапка, пробіл, номер рисунку у підрозділі (приклад: «...на рис. 1 ...», «... див. рис. 2 ...»). Графічний матеріал розміщують безпосередньо після абзацу, в якому є на нього посилання, або на наступній сторінці.

За необхідності можливе використання таблиць у рисунках, а також перероблення таблиць у рисунок з використанням додаткових графічних елементів. Графічний матеріал бажано розміщувати на одній сторінці, можливо використання альбомної орієнтації сторінки. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. У такому випадку назву рисунку

розміщують на першій сторінці, а пояснювальні дані – на кожній сторінці, де друкують “Рис. ..., аркуш...”.

За необхідністю під графічним матеріалом розміщують пояснення. Рядком нижче приводять назву рисунка, яку треба вирівнювати «по центру». Графічний матеріал, що виноситься у додаток, нумерують окремою нумерацією з використанням літери та арабської цифрами (Рис. В. 2).

Формули. Формули виконуються, як правило, з використанням вбудованого у програму редактора формул. Формула розміщується по центру рядка. Нумерація формул здійснюється з правого боку рядка. Розмір шрифту та сам шрифт формул має відповідати розміру шрифту основного тексту розрахункової роботи.

Формули нумеруються арабськими цифрами у межах підрозділу. Нумерація поміщається у круглих дужках. Якщо в роботі більш, ніж один підрозділ, то спочатку зазначається номер підрозділу, потім крапка, потім номер формули.

Посилання у тексті на формули надають також у дужках.

Приклад:

...у формулі (2) ...

...у формулі (В.1) ...

Пояснення символів і коефіцієнтів формули здійснюється безпосередньо під формулою. Пояснення кожного символу чи коефіцієнту надається з нового рядка саме у послідовності, в якій ці символи (коефіцієнти) наведені у формулі. Перший рядок пояснення

має починатися словом "де" (малі літери). Відповідно, за формулою має бути кома. Якщо пояснення не надається (наприклад, якщо вже всі символи пояснені вище чи є загальноприйнятими), то за формулою ставиться крапка. Формули, що подаються безпосередньо одна за одною (математичні викладки), відокремлюють комою.

Формули (за винятком формул, що містяться у додатках) мають нумеруватися наскрізною нумерацією у межах підрозділу у випадку, якщо робота має більше, ніж один підрозділ. У цьому разі номер формули складається з номера підрозділу та порядкового номера формули, відокремлених крапкою.

Правила цитування та посилання на використані джерела.

Посилання як таке означає вказівку на певне джерело інформації (підручник, статтю, монографію, документ, інтернет-джерело, базу даних тощо). У разі наведення у розрахунковій роботі цитат чи статистичних даних обов'язково має бути вказано відповідне посилання.

Слід подавати посилання на всі джерела, матеріали чи дані з яких приведені у роботі. Такі елементи надають змогу відшукати ці документи за їхніми вихідними даними та, за необхідністю, перевірити достовірність наведених відомостей. За наявності декількох подібних джерел варто посилатися на останні видання. Проте посилання на ранні видання можливе у випадку, коли саме у цьому джерелі є інформація, яка виключена автором з більш пізнього джерела.

Доцільним є зазначення сторінки (сторінок), з якої використовуються дані чи цитата. Текст цитати починається відкриттям і закінчується

закриттям лапок. Він наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий у першоджерелі, тобто зі збереженням авторського написання. Наукові терміни та визначення інших авторів не виділяються лапками. Таке цитування має бути повним, не допускається скорочення авторського тексту і, тим більше, не допускається зумисне змінювання думок автора.

Проте допускається пропуск окремих слів, речень, чи абзаців. Це можливо за умов, якщо зазначене не спотворює авторського тексту. Зазначені пропуски у тексті позначаються трьома крапками й можуть ставитися у будь-якому місці цитати (на початку, всередині або в кінці).

Посилання на використані у роботі джерела оформлюються у вигляді квадратних дужок (відкрита та закрита) безпосередньо в тексті одразу після цитати чи використаних даних. Спочатку зазначається арабськими цифрами порядковий номер джерела інформації згідно «Списку використаних джерел», а потім (через кому) приводиться номер сторінки (чи діапазон сторінок), на яких міститься та інформація, на яку робиться посилання. Наприклад, «... текст цитати ...» [28, с. 234 – 237].

Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського

написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;
- якщо необхідно виявити ставлення автора розрахункової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

Якщо у розрахунковій роботі згадується джерело інформації у загальному вигляді, то такі посилання приводяться без вказування сторінок, наприклад, «... вчений *** [5] «... у працях [1 – 7]...», чи «... як зазначається в роботі [12]». Якщо є декілька джерел цитування, їх розділяють крапкою з комою (приклади: [2; 4; 7]; [10 – 13; 17; 22 – 27];

[12, с. 67; 22, с. 37; 48, с. 15]).

Список використаних джерел. Елементи бібліографічного запису (заголовки і бібліографічний опис) та знаки пунктуації в бібліографічному посиланні, незалежно від його призначення та виду, подають згідно з ДСТУ 7.80 і ДСТУ 7.1 з урахуванням таких особливостей:

- у заголовку бібліографічного запису подають відомості про одного, двох чи трьох авторів, при цьому імена цих авторів у бібліографічному описі у відомостях про відповідальність (за навскісною рисою) не повторюють;
- за потреби у заголовку бібліографічного запису позатекстового посилання можна зазначати більше ніж три імені авторів;
- замість знака «крапка й тире» («. —»), який розділяє зони бібліографічного опису, в бібліографічному посиланні рекомендовано застосовувати знак «крапка» (при цьому в межах одного документа застосування в бібліографічних посиланнях розділових знаків уніфікують);
- відомості, запозичені не з титульної сторінки документа, дозволено не брати у квадратні дужки;
- після назви дозволено не зазначати загального позначення матеріалу («Текст», «Електронний ресурс», «Карти», «Ноти» тощо — перелік згідно з ДСТУ 7.1);
- у складі вихідних даних дозволено не подавати найменування (ім'я) видавця;
- у складі відомостей про фізичну характеристику документа можна зазначати або його загальний обсяг (наприклад: 285 с.), або номер сторінки, на якій подано об'єкт посилання (наприклад:

С. 19);

- дозволено не наводити відомостей про серію та Міжнародний стандартний номер (ISBN, ISMN, ISSN).

Позатекстові бібліографічне посилання:

- використовують переважно у наукових виданнях у разі багаторазових посилань на одні й ті самі документи;
- нумерують у межах усього документа або в межах окремих глав, застосовуючи наскрізне нумерування (арабськими цифрами);
- наводять як перелік бібліографічних записів і розміщують наприкінці основного тексту документа або його складника (зазначаючи, наприклад, «Список бібліографічних посилань»);
- повторюють бібліографічні відомості про об'єкт посилання, який згадано в тексті документа.

Позатекстове бібліографічне посилання може містити такі елементи:

- заголовок бібліографічного запису (ім'я автора);
- основну назву документа;
- відомості, що належать до назви (пояснюють і доповнюють її);
- відомості про відповідальність (містять інформацію про осіб і/або організації, які брали участь у створенні документа);
- відомості про повторність видання (містять інформацію про зміни й особливості цього видання відносно попереднього);
- вихідні дані (містять відомості про місце видання (випуску), видавця та рік випуску документа);
- позначення та порядковий номер тому, номера або випуску, якщо є посилання на твір або публікації з багаточастинного

- (багатотомного чи серіального) документа;
- відомості про обсяг (кількість сторінок) документа (у разі посилання на нього загалом);
 - назву документа (журналу, збірника, газети тощо), в якому опубліковано об'єкт посилання (наприклад, статтю);
 - відомості про місце перебування об'єкта посилання — номер сторінки в документі (у разі посилання на його частину);
 - примітки (у посиланні на електронний ресурс, депоновану наукову роботу тощо).

До списку використаної літератури слід включати тільки ті джерела, на які є посилання у тексті (у вигляді квадратних дужок).

Літературні джерела, які рекомендовані студентам в процесі написання розрахункової роботи:

- Закони України;
- інструкції та нормативні акти міністерств і відомств;
- наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана українською мовою;
- наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана іноземними мовами;
- періодична література;
- наукова, аналітична, статистична інформація, що розміщена в мережі Internet.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами таких стандартів: Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015 [1]; ДСТУ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи.

Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ДСТУ 7.80:2007 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання (ДСТУ 3582:2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила; ДСТУ 2732:2004 Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять; ДСТУ 7157:2010 Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості.

Для нормативно-правових актів необхідно вказувати офіційні видання (Відомості Верховної Ради України, Офіційний вісник України, газета «Урядовий кур'єр», Зібрання постанов Уряду України).

Якщо в тексті згадують конкретну частину тексту документа, після неї можна зазначати (у квадратних дужках) порядковий номер позатекстового бібліографічного посилання на сторінку, на якій подано цей об'єкт посилання. Між поданими відомостями проставляють знак «кома».

Приклад:

У тексті:

[2, с. 28]; [2, с. 154].

У позатекстовому посиланні:

2. Нагайчук Н. Г. *Фінанси страхових компаній: навч. посіб.* — Київ: УБС НБУ, 2010. — 527 с.

Якщо посилання в тексті подають на документ, авторами якого є одна, дві чи три особи, у квадратних дужках зазначають їхні прізвища, розділяючи знаком «кома».

Приклад:

У тексті:

[Кушнарєнко, Удалова].

У позатекстовому посиланні:

Кушнарєнко Н. М., Удалова В. К. Наукова обробка документів : навч. посіб. — Київ : Знання, 2006. — 223 с.

Якщо посилання в тексті подають на документ, авторами якого є чотири та більше осіб, у квадратних дужках зазначають тільки його назву.

Приклад:

У тексті:

[Управління персоналом в умовах економіки знань].

У позатекстовому посиланні:

Управління персоналом в умовах економіки знань : монографія / Азарєнкова Г М. та ін. Київ, 2011. 406 с.

Посилання на статті в Internet-виданнях такі ж, як і для періодичних видань (тобто обов'язково необхідно вказати автора, назву статті, тип Internet-порталу), але в кінці треба вказати режим доступу.

Електронні ресурси поділяють за:

- режимом доступу
 - локальний
 - віддалений
- видом інформації
 - електронні дані
 - електронні програми
 - електронні дані та програми.

Джерелом інформації є: титульний екран, основне меню, програма, головна сторінка сайту чи порталу, що містять відомості про автора, назву, відповідальність, перевидання (версію), місце та рік видання.

Відомості, необхідні для пошуку електронного ресурсу:

- відомості про доступ,
- дата оновлення документа або його частини,
- електронна адреса, дата звернення до документа.

Після відомостей про відповідальність дозволено не подавати відомості про вид електронних даних чи програм: електронні текстові дані (скорочено - електрон. текст. дані), електронні графічні дані (електрон. граф. дані) і т. д.

Відомості про доступ до електронного ресурсу подають у бібліографічних посиланнях на документи з комп'ютерних мереж, а також із повнотекстових баз даних, доступ до яких здійснюють на договірній основі або за передплатою. Відомостям про дату (день, місяць, рік) останнього оновлення електронного ресурсу віддаленого доступу передують слова «Дата оновлення». Ці відомості наводять

перед даними про режим доступу («URI», «URL»).

Для позначення електронної адреси електронного ресурсу віддаленого доступу в примітці дозволено застосовувати аббревіатури «URL» (Uniform Resource Locator - Уніфікований покажчик ресурсу) або «URI» (Uniform Resource Identifier - Уніфікований ідентифікатор ресурсу). Якщо електронний ресурс має унікальний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier - Ідентифікатор цифрового об'єкта) замість електронної адреси рекомендовано зазначати його ідентифікатор.

Приклад:

Позатекстове посилання

3. Про відзначення 150-річчя з дня народження видатного вченого Володимира Івановича Вернадського [Електронний ресурс] : проект постанови Верховної Ради України. Документ не було опубліковано. Доступ із інформ.-правової системи «ЛІГА- ЗАКОН».

Список використаних джерел є загальним для роботи, тобто включає джерела основної частини та додатків. Кожне джерело має згадуватись у списку тільки один раз. Проте на нього можуть здійснюватися декілька посилань. До того ж можливе посилання на одне джерело і наведення різних сторінок цього джерела ([31, с. 22], ... [31, с. 27] ... [31, с. 92]...).

Дозволяється алфавітне розташування матеріалу та розташування за послідовністю посилань. При наявності творів одного автора їх розставляють у списку (при використанні алфавітного розміщення) за абеткою заголовків або за роками публікації, тобто у хронологічному порядку.

Для іншомовних джерел (наприклад, англomовні видання) використовується додатковий алфавітний порядок (при алфавітному розташуванні). Бажано у розрахунковій роботі наводити наукові публікації за останні 5 років. Доцільно також використовувати у роботі законодавчі акти.

Додатки. Певний матеріал розрахункової роботи, який не має прямого відношення до розкриття поставлених питань (довідкові таблиці, математичні викладки, проміжні результати розрахунків), допускається розміщувати в додатках.

Додатками можуть бути:

- рисунки та іншій графічний матеріал
- таблиці великого формату
- розрахунки
- скановані чи фотографовані документи
- копії довідок, актів, тощо.

Додатки умовно поділяють на:

- обов'язкові (як такі, що пояснюють викладки основного тексту розрахункової роботи)
- інформаційні (насамперед, це довідкова інформація, статистичні таблиці тощо).

Додатки позначають великими українськими літерами. За стандартом не використовуються такі літери: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Кожен додаток оформляється з нової сторінки. У першому рядку посередині сторінки друкують слово «Додаток», а за ним його позначення (Додаток А.1). Сам додаток наводять, починаючи з другого рядка. Можливе

використання альбомного орієнтування сторінки.

Додаток має заголовок подібно до оформлення розділів (якщо додатком є текст), таблиць чи рисунків основного тексту. Відповідно, й нумерація подібна, «Таблиця А.2», «Рис. В.4» тощо. Стосовно запозичень, то до них розповсюджуються подібні вимоги, як і їх використання в основному тексті.

ОБОВ'ЯЗКИ ВИКЛАДАЧА

Викладач в період підготовки розрахункової роботи буде здійснювати наступне:

- консультувати студентів стосовно вибору тематики розрахункової роботи;
- рекомендувати літературу з обраної теми;
- надавати поради стосовно підготовки окремих частин розрахункової роботи;
- контролювати проходження етапів підготовки розрахункової роботи;
- надавати поради відносно підвищення рівня змістовності розрахункової роботи;
- контролювати рівень якості оформлення тексту розрахункової роботи;
- надавати якісну характеристику розрахункової роботи.

Подання розрахункової роботи має відбуватися у визначений викладачем час.

Результати оцінювання зазначаються на титульному листі розрахункової роботи та враховуються у рейтинговій системі оцінювання студентів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Розв'язання завдання студент повинен викласти структуровано, відповідно до поставлених у завданні питань, з обов'язковим наведенням розрахункових формул для визначення показників потенціалу. Результати аналізу мають бути представлені у вигляді графіків, таблиць або схем, що забезпечує наочність і дозволяє обґрунтувати висновки.

Критерії виконання завдання. Завдання вважається виконаним за таких умов:

- надано правильні відповіді на всі питання, поставлені у завданні;
- розрахунки виконані коректно, із зазначенням усіх необхідних формул та обґрунтувань;
- результати аналізу чітко структуровані та оформлені у відповідній формі (графіки, таблиці, схеми).

Критерії оцінки:

Якщо студент надав відповіді лише на частину запитань або припустився помилок у розрахунках, завдання вважається *виконаним частково*. Якщо відповіді на всі запитання відсутні або містять грубі помилки, завдання вважається *не виконаним*.

Підсумкова оцінка розрахункової роботи повинна враховувати наступні показники її **якості**:

- актуальність та спрямованість на розробку практичних рекомендацій;

- ступінь досягнення студентом поставленої мети та вирішення завдань розрахункової роботи;
- адекватність використання методологічного та діагностичного апарату в процесі проведення економічного дослідження;
- багатоваріантний підхід до вирішення поставлених завдань;
- рівень обґрунтованості запропонованих заходів і рішень;
- логічність побудови, розвиненість мови та якість оформлення розрахункової роботи.

Рейтингова оцінка характеризує діяльність студента з виконання розрахункової роботи та її результат – якість текстового, табличного, схематичного, графічного матеріалу:

- своєчасність виконання графіка роботи;
- наявність всіх структурних елементів, логічна будова роботи;
- актуальність, унікальність та обґрунтування проміжних висновків, розрахунків та рекомендацій;
- правильність застосування методів дослідження;
- якість оформлення, виконання вимог нормативних документів;
- якість схематичного, табличного, графічного матеріалу;
- відповідність переліку джерел методичним рекомендаціям;
- якість доповідей за різними частинами розрахункової роботи.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ТА РЕСУРСИ

Основна література

1. Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880>
2. Національна економіка: практикум [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Корогодова О. О. – Електронні текстові дані (1 файл: 636 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 80 с. – <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/55126>
3. Національна безпека держави в сучасних умовах : монографія / В.О. Ананьїн, О.В. Ананьїн, В.В. Горлинський, О.О. Пучков [та 2 інших] ; за загальною редакцією В.О. Ананьїна ; Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації Національного технічного університету України Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 345 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000634798&local_base=KPI01

4. Національна економіка [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня бакалавра / С. О. Тульчинська, О. О. Кожемяченко, Н. Л. Кузьмінська, М. В. Шашина ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 359 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/67190>
5. Державне регулювання економіки: Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», ОПП «Економіка бізнес-підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної форми навчання / уклад. М.В. Шашина – Електронні текстові дані (1 файл: 91 Кб). – К., 2020. – 32 с.

Допоміжна література

6. Кухарська, Наталія Олександрівна. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації : монографія / Н.О. Кухарська, Е.М. Забарна, Н.О. Задорожнюк ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет, Одеський національний економічний університет. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 287 с.
https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635307&local_base=KPI01
7. Ситник, Григорій Петрович. Зовнішня політика та національна безпека : навчальний посібник / Г.П. Ситник, Д.В. Неліпа, М.Г. Орел ; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ : Видавець Кравченко Я. О., 2021. – 243 с.
https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635514&local_base=KPI01

8. Національна економіка: опорний конспект лекцій / Укладачі: Зарецька Л. М., Кулініч О.А. – Харків: ХДУХТ, 2021. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/11482/1/oporn_konsp_lekts_nats_ekonomika_2021.pdf
9. Нікітін, Анатолій Анатолійович ; Міжнародна безпека як чинник національної безпеки держави ; Морська безпека 1 (2024): 50-56. <https://msd.oduvs.od.ua/index.php/msd/article/view/50>
10. Гафарова Л. М. Корогодова О. О. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ INDUSTRY 4.0 «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ», 2019 рік, No 13; Url <http://ape.fmm.kpi.ua/issue/view/8629/showToc>
11. Моїсеєнко Т. Є., Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Черненко Н. О. Потенційні можливості України на шляху до формування та розвитку екосистеми стартапів // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2020. - №4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-4-5893>
12. К. Ю. Марковець, О. О. Корогодова. Тенденції ринку праці за умов Індустрії 4.0. «Актуальні проблеми економіки та управління», 2020 рік, No 14. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/205844>
13. Л. М. Чех, О. О. Корогодова. Інноваційний розвиток економіки України в умовах Індустрії 4.0 «Актуальні проблеми економіки та управління», 2020 рік, No 14. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/205849>
14. Черненко Н. О., Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. Вплив четвертої промислової революції на соціодемографічну основу людства. Бізнес Інформ. 2020. №4. С. 46–56. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-46-56>

15. Моїсеєнко Т.Є., Черненко Н.О., Корогодова О.О. Інноваційне оновлення економіки України за допомогою стартапів в умовах розвитку Індустрії 4.0. Інфраструктура ринку Електронний науково-практичний журнал, випуск 42. с. 97-104.
<https://doi.org/10.32843/infrastuct42-16>
16. Гречко А.В., Кавтиш О.П., Корогодова О.О. ESG- практики як передумова ефективної реалізації міжнародних проєктів вітчизняними суб'єктами господарювання. «Бізнес Інформ» №8, 2024 <https://www.business-inform.net/main/>
17. Войтко С. В., Черненко Н. О., Глущенко Я. І., Корогодова О. О. Ретроспективний аналіз системи управління надзвичайними та кризовими ситуаціями в Україні / С. В. Войтко, Н. О. Черненко, Я. І. Глущенко, О. О. Корогодова // Наукові перспективи. Серія «Державне управління», 2024. – Вип. 8 (50). С. 89-103. ISSN (print) 2708-7530 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8\(50\)-89-103](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8(50)-89-103)
18. Korohodova Olena, Dudchenko Iryna, Fedotov Oleksii. Directions for enhancing international cooperation to improve the investment attractiveness of Ukraine's energy enterprises in the context of national economic development. / O. Korohodova, I. Dudchenko, O. Fedotov. Успіхи і досягнення у науці. Серія «Економіка». 2024. -Вип. 6(34). -С. 255-267.
[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-634-645](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-634-645)
19. Глущенко Я.І., Корогодова О.О., Черненко Н.О., Москвичова К.К. Вплив податкового ландшафту країни на податкове планування ТНК в умовах проєкту BEPS DOI: 10.32342/2074-5354-2024-1-60-7 Журнал "Academy Review". 2024, № 1 (60)
20. ГЛУЩЕНКО Я.І. ЧЕРНЕНКО Н.О., КОРОГОДОВА О.О., МОІСЕЄНКО Т.Є. ТЕХНОЛОГІЇ ІНДУСТРІЇ 4.0 ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГООЩАДНОСТІ У

- КОМУНАЛЬНОМУ СЕКТОРІ. «Review of transport economics and management». – Дніпро: Український державний університет науки і технологій (Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка Всеволода Лазаряна), 2023. – Випуск 8(24) – С. 109-119. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2022/271045>
<http://pte.diit.edu.ua/index>
- 21.** Войтко С.В., Глущенко Я.І., Іванова Т.В., Корогодова О.О., Ревтюк Є.А., Скоробогатова Н. Є., Тимошенко Н. Ю., Черненко Н. О. Пропозиції до формування систем управління і державної політики із залучення добровольців до ліквідації надзвичайних ситуацій на місцевому рівні: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Познанський технічний університет. Київ, 2024. 29 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/69002>
- 22.** Черненко, Н. О., Корогодова, О. О., Підлісний, С. Б., & Глущенко, Я. І. (2024). Інституційне забезпечення територіальними громадами соціальних послуг для населення в умовах правового режиму воєнного стану. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (10). URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/160>
DOI:<https://doi.org/10.5281/zenodo.13914238>
- 23.** Войтко С. В., Черненко Н. О., Глущенко Я. І., Корогодова О. О. Ретроспективний аналіз системи управління надзвичайними та кризовими ситуаціями в Україні / С. В. Войтко, Н. О. Черненко, Я. І. Глущенко, О. О. Корогодова // Наукові перспективи. Серія «Державне управління», 2024. – Вип. 8 (50). С. 89-103. ISSN (print) 2708-7530 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8\(50\)-89-103](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8(50)-89-103)

Інформаційні ресурси

- 24.** Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

25. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
26. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
27. Кабінет міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
28. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.kmu.gov.ua>
29. Міністерство економіки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
30. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>
31. Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mspu.gov.ua/>
32. Міністерство енергетики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mpe.kmu.gov.ua>
33. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mtot.gov.ua/>
34. Міністерство молоді та спорту України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sport.gov.ua>
35. Міністерство цифрової трансформації України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua>
36. Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/>
37. Міністерство культури та інформаційної політики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mkip.gov.ua/>

38. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/>
39. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>
40. Міністерство інфраструктури України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua>
41. Міністерство оборони України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua>
42. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
43. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
44. Міністерство розвитку громад та територій України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>
45. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.msp.gov.ua>
46. Міністерство у справах ветеранів України <https://mva.gov.ua/ua>
47. Міністерство юстиції України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>
48. Національна бібліотека ім. Вернадського (електронний каталог наукової періодики) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>

ДОДАТКИ

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

з дисципліни «Національна економіка та міжнародна безпека»

№ варіанта _____

Виконав: Іваненко Іван Іванович,
група УС 21
спеціальності 051 Економіка
освітньої програми «Міжнародна
економіка»

Керівник: Корогодова Олена
Олександрівна,
к.е.н., доцент кафедри міжнародної
економіки,

Кількість балів: ____ Оцінка: _____

Засвідчую, що у цій роботі немає запозичень
з праць інших авторів без відповідних посилань

Студент _____

м. Київ – __ рік

Додаток Б
Таблиця Б 1.

Територіальні органи державного управління статистики

№ п/п	Територіальні органи державного управління статистики	Адреса сайту в Інтернет:
1	Головне управління статистики у Вінницькій області	www.vn.ukrstat.gov.ua
2	Головне управління статистики у Волинській області	www.lutsk.ukrstat.gov.ua
3	Головне управління статистики у Дніпропетровській області	www.dnestrstat.gov.ua
4	Головне управління статистики у Донецькій області	www.donetskstat.gov.ua
5	Головне управління статистики у Житомирській області	www.zt.ukrstat.gov.ua
6	Головне управління статистики у Закарпатській області	http://uz.ukrstat.gov.ua
7	Головне управління статистики у Запорізькій області	www.zp.ukrstat.gov.ua
8	Головне управління статистики в Івано-Франківській області	www.ifstat.gov.ua
9	Головне управління статистики у Київській області	www.kyivobl.ukrstat.gov.ua
10	Головне управління статистики у Кіровоградській області	www.kr.ukrstat.gov.ua
11	Головне управління статистики у Луганській області	lg.ukrstat.gov.ua
12	Головне управління статистики у Львівській області	www.lv.ukrstat.gov.ua
13	Головне управління статистики у	www.mk.ukrstat.gov.ua

	Миколаївській області	
14	Головне управління статистики в Одеській області	http://od.ukrstat.gov.ua/
15	Головне управління статистики у Полтавській області	www.pl.ukrstat.gov.ua
16	Головне управління статистики у Рівненській області	http://www.gusrv.gov.ua
17	Головне управління статистики у Сумській області	www.sumy.ukrstat.gov.ua
18	Головне управління статистики у Тернопільській області	www.te.ukrstat.gov.ua
19	Головне управління статистики у Харківській області	http://kh.ukrstat.gov.ua
20	Головне управління статистики у Херсонській області	www.ks.ukrstat.gov.ua
21	Головне управління статистики у Хмельницькій області	www.km.ukrstat.gov.ua
22	Головне управління статистики у Черкаській області	www.ck.ukrstat.gov.ua
23	Головне управління статистики у Чернівецькій області	www.cv.ukrstat.gov.ua
24	Головне управління статистики у Чернігівській області	www.chernigivstat.gov.ua
25	Головне управління статистики у м. Києві	www.kyiv.ukrstat.gov.ua
26	Тимчасово окупована територія АРК та міста Севастополя	-

*) структуровано на основі даних [1]

1. Державна служба статистики України. Регіональна статистика [Електронний ресурс] / Держстат України. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/work/region.html>. – Дата звернення: [15.02.2025].

Додаток В.1

Приклад оформлення для параграфу 1 Оцінка природно-ресурсного потенціалу області (згідно теми 5 з силабусу)

Приклад оформлення однієї з таблиць.

Таблиця 1.3

Площа, на якій проведено роботи з відтворення лісів

	Площа відтворення лісів	У тому числі					
		площа лісовідновлення	з неї		площа лісорозведення	з неї	
			шляхом садіння та висівання лісу	природного поновлення лісу		шляхом садіння та висівання лісу	природного поновлення лісу
2020	254	34	3	31	220	220	–
2021	230	89	26	63	141	99	42
2022	221	21	1	20	200	200	–

*) складено автором на основі даних [2]

Додаток В.2

Приклад оформлення для параграфу 2. Оцінка трудового потенціалу області (згідно теми б з силабусу)

Приклад оформлення однієї з таблиць.

Таблиця 2.2

Кількість прибулих, вибулих у ___області 2020-2021рр.

Рік	Кількість прибулих (осіб)	Кількість вибулих (осіб)	Міграційний приріст (скорочення)
2020	14014	916414	-2400
2021	16268	18726	-2458

*) складено на автором на основі [9].

Додаток В.3

Приклад оформлення для параграфу 3. Оцінка виробничого області (згідно теми 7 з силабусу)

Приклад оформлення однієї з таблиць.

Таблиця 3.2

**Обсяг капітальних інвестицій в ___ області за джерелами
фінансування за 2020-2021рр**

Рік	Обсяг капітальних інвестицій за джерелами фінансування, тис. грн					
	Кошти державного бюджету	коштів місцевих бюджетів	власних коштів підприємств та організацій	кредитів банків та інших позик	коштів населення на будівництво житла	інших джерел фінансування
2020	532427	928981	4136417	288437	174869	14722
2021	1942773	947899	5197423	162856	87988	28200

*) складено на автором на основі [9].

Додаток В.4

Приклад оформлення для параграфу 4. Оцінка наукового потенціалу області (згідно теми 8 з силабусу)

Приклад оформлення однієї з таблиць.

Таблиця 4.4

Динаміка наукових кадрів _____ області за 2019-2022 рр.

	Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок - усього, осіб	З них мають науковий ступінь			
		доктора наук		доктора філософії (кандидати наук)	
		осіб	у % до загальної кількості працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок	осіб	у % до загальної кількості працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок
2019	4155	537	12,9	1431	34,4
2020	3916	564	14,4	1447	37
2021	4177	617	14,8	1611	38,6
2022	3567	536	15	1352	37,9

*) складено автором на основі [9].

Додаток В.5

Приклад оформлення для параграфу 5. Безпекові аспекти в умовах кризових та надзвичайних ситуацій (згідно теми 17 з силабусу)

Приклад оформлення однієї з таблиць.

Таблиця 5.4

Дані щодо цивільного захисту ____ області

№ п/п	Інформація	Посилання
1	Карта укриття населення Київської області	https://koda.gov.ua/czyvilnyj-front/zahysni-sporudy-tochky-obigrivu/ukryttya
2	Захисні споруди	https://koda.gov.ua/czyvilnyj-front/zahysni-sporudy-tochky-obigrivu/zahysni-sporudy/
3	Адреси захисних споруд цивільного захисту та найпростіших укриттів в кожній громаді Київської області	https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fkoda.gov.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2024%2F01%2Ftablyczya-ukryttiv.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK
4	Радіостанції	https://koda.gov.ua/czyvilnyj-front/zvyazok/radiostancziyi/
5	Точки обігріву	https://koda.gov.ua/czyvilnyj-front/zahysni-sporudy-tochky-obigrivu/tochky-obigrivu/
6	Пункти Незламності Київської області	https://koda.gov.ua/punkty-nezlamnosti-kyivskoyi-oblasti/
7	Адреси Пунктів Незламності на інтерактивній мапі	https://nezlamnist.gov.ua/
8	Каталог відновлення Київщини	https://koda.gov.ua/gromadskosti/vidkryti-dani/katalog-vidbudovy-kyivshhyny/
9	Видатки на відбудову Київської області 2022-2023	https://koda.gov.ua/gromadskosti/vidkryti-dani/vydatky-na-vidbudovu-kyivskoyi-oblasti-2022-2023/
10	Обмеження у відкритих даних	https://koda.gov.ua/gromadskosti/vidkryti-dani/

*) складено автором на основі [10, 12, 16].